

І. В. Дем'яненко, здобувач, кафедра
ОСПО, Національний юридичний уні-
верситет ім. Ярослава Мудрого

НЕЗАКОННЕ ВТРУЧАННЯ В РОБОТУ АВТОМАТИЗОВАНОЇ СИСТЕМИ ДОКУМЕНТООБІГУ СУДУ

Відповідно до ст. 376¹ Кримінального кодексу України (далі – КК України) передбачено кримінальну відповідальність за незаконне втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду. Відповідне суспільно небезпечне діяння віднесено до злочинів проти правосуддя і виступає однією із кримінально-правових гарантій належної організації і функціонування суду як єдиного органу судової влади в Україні.

Впровадження у національне законодавство відповідної норми зумовлене поширенням в українських судах сучасних технічних новацій, високих інформаційних технологій і комп'ютерних засобів, які покликані спрощувати, прискорювати і поліпшувати роботу суду, що, зокрема, досягається за рахунок автоматизації документообігу в судах. Задля цього у Законі України «Про судоустрій та статус суддів» було передбачено запровадження в судах загальної юрисдикції автоматизованої системи документообігу (далі – АСДС).

Аналізуючи передбачений ст. 376¹ КК України склад злочину, можна зробити висновок, що предметом злочинного посягання в даному випадку визнається не сама АСДС, а та інформація, що вноситься до неї відповідно до процесуального законодавства (ст. 2¹ ГПК України, ст. 15¹ КАС України, ст. 35 КПК України, ст. 11¹ ЦПК України) та Положення «Про автоматизовану систему документообігу суду» від 26.11.2010 р., зокрема, щодо: предмета справи та сторін у ній, руху судових документів, судді, який розглядав справу, тощо. Вказана інформація має важливе значення для належного здійснення правосуддя, її відсутність, викривлення, знищення можуть зашкодити як приватним інтересам сторін у справі, так і суспільним інтересам, тому вона охороняється законом.

Об'єктивна сторона даного злочину полягає у вчиненні

діянь, передбачених у диспозиції ч. 1 ст. 376¹ КК України, а саме: (1) внесення неправдивих відомостей до АСДС; (2) несвоєчасне внесення відомостей до АСДС; (3) несанкціоновані дії з інформацією, що міститься в АСДС; (4) інше втручання в роботу АСДС. Злочин, що розглядається, має формальний склад, оскільки вважається закінченим з моменту вчинення хоча б одного із зазначених у законі альтернативних діянь.

Суб'єктивна сторона цього злочину передбачає наявність прямого умислу, тобто особа, яка його вчиняє, усвідомлює факт несанкціонованого втручання в роботу АСДС.

Оскільки доступ до АСДС має формально обмежене коло осіб, суб'єкт цього злочину може бути загальним і спеціальним. До спеціальних належать службові особи, які мають право доступу до АСДС. Перелік таких осіб визначається Положенням «Про автоматизовану систему документообігу суду» від 26.11.2010 р., зокрема, це: користувачі АСДС (суддя, працівник апарату суду, який визначається на підставі наказу керівника апарату суду), а також технічні адміністратори АСДС (особи, наділені правами адміністратора в програмі для забезпечення її технічного функціонування, які працюють безпосередньо в суді, або відповідні фахівці адміністратора АСДС, закріплені за даною судовою установою). До загальних суб'єктів належать будь-які інші фізичні особи. Кримінальна відповідальність за вказаний злочин настає із 16-річного віку.

Кваліфікуючою умовою даного складу злочину, що передбачена у ч. 2 ст. 376¹ КК України, є вчинення його за попередньою змовою групою осіб, учасники якої можуть належати як до загальних, так і до спеціальних суб'єктів злочину.

Таким чином, необхідно зауважити, що встановлення кримінальної відповідальності за незаконне втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду є надійним засобом гарантування безперешкодного функціонування АСДС, попередження судових помилок, запобігання вчиненню інших злочинів у сфері правосуддя, і в підсумку може розглядатися як фактор забезпечення належної організації роботи суду.

Науковий керівник – канд. юрид. наук., проф. П. М. Каркач